

①
میرزا
علی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۳۷۳۳

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
پژوهشکده امام خمینی (س) و انقلاب اسلامی
وابسته به مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد عرفان اسلامی

عنوان:

ترجمه تحقیقی کتاب

«درآمدی بر تصوف و عرفان اسلامی»

SUFISM : A Short Introduction

تألیف: ویلیام چیتیک

به انضمام آراء امام خمینی (ره)

در برخی مباحث

استاد راهنما: دکتر سید محمود یوسف ثانی

استاد مشاور: دکتر غلامرضا اعوانی

پژوهشگر: جلیل پروین

سال تحصیلی: ۸۱-۸۲

نیمسال: اول

۶۶۶۷۴

۱۳۸۱ / ۱۲ / ۲۰

انرژی اطلاعات در راه علم ایران
توسعه و پیشرفت

۱۳۸۱ / ۱۲ / ۲۰

تشر و قدردانی

در ابتدای رساله بر خود فرض می‌دانم از تمامی کسانی که در تدارک این کار مرا یاری نمودند، صمیمانه سپاس گذاری کنم. از استاد محترم راهنما، جناب آقای دکتر سید محمود یوسف‌ثانی که مشفقانه، با صبر و حوصله، دقت، امعان نظر و حسن سلیقت زحمت مطالعه، مقابله و تنقیح ترجمه را بر خود هموار کردند، تشکر می‌کنم. تذکرات استادانه ایشان در پالایش رساله از سهوهای آن بسیار بجا و مفید بوده است. از استاد محترم مشاور جناب آقای دکتر اعوانی نیز که بر بنده منت نهاده، مشاوره این رساله را بر عهده گرفتند کمال امتنان را دارم. حقیقتاً تشویق‌های ایشان، قوت قلب و پشتوانه معنوی عظیمی برای بنده بود مخصوصاً که ایشان با پرفسور چیتیک سابقه مرافقت و دوستی دارند. هم‌چنین از استاد محترم ناظر جناب آقای دکتر عزیزاده که زحمت مطالعه و داوری این رساله را بر عهده گرفتند، قدردانی می‌کنم در واقع ایشان از همان بدو شکل‌گیری طرح پایان‌نامه تا آخرین مرحله پایان‌نامه داور و ناظر کار بنده بوده، از هیچ کمکی و از هیچ تشویق و حمایتی دریغ نفرمودند.

برای اینکه شرط حق‌شناسی را تماماً به جا آورده باشم، بر خود لازم می‌دانم تا مراتب سپاس و قدردانی خویش را از مدیریت محترم گروه عرفان سرکارخانم دکتر طباطبایی، دیگر اساتید گروه عرفان، برادران بزرگوارم ابراهیم پروین و دکتر خلیل پروین، دوست مشفقم سعید ضرابی‌زاده، و دیگر دانشجویان عرفان اسلامی ورودی ۷۹ و ورودی‌های قبل و بعد که از تک‌تک آنها درس اخلاق و ادب و تواضع و فروتنی آموختم، اعلام بدارم.

چکیده

پژوهشکده امام خمینی (س) و انقلاب اسلامی

مقطع: کارشناسی ارشد عرفان اسلامی
عنوان: ترجمه تحقیقی کتاب «درآمدی بر تصوف و عرفان اسلامی» تألیف ویلیام چیتیک، به انضمام آراء امام خمینی در برخی مباحث
دانشجو: جلیل پروین
استاد راهنما: دکتر سید محمود یوسف ثانی
استاد مشاور: دکتر غلامرضا اعوانی
تاریخ شروع پایان نامه: ۱۳۸۰/۱۱/۱
تاریخ اتمام پایان نامه: ۱۳۸۱/۱۱/۵

این رساله مشتمل بر دو بخش است: بخش تحقیق و بخش ترجمه. بخش تحقیق در سه فصل «سیری اجمالی در کتاب»، «نگاهی گذرا به کارنامه علمی ویلیام چیتیک» و «حقیقت تصوف» فراهم آمده است. در فصل «حقیقت تصوف» بر اساس برخی نکات کلیدی کتاب که تقریباً بر تمام فصول کتاب سایه افکنده است، مطالبی درخور ارایه شده و با آراء امام در این زمینه‌ها مقایسه شده است. عناوین کلی این فصل عبارتند از: حقیقت تصوف، مقام احسان، عشق و صوفی‌نمایان و صوفیان راستین.

کتاب حاضر که از سوی یکی از اساتید مبرز و برجسته تصوف به رشته تحریر درآمده است، تصویری متقن و محکم از سرچشمه‌ها و شرایط پیدایش و رشد و نضج تصوف و عرفان اسلامی و نیز برخی موضوعات و مضامین عمده و کلیدی آن عرضه می‌کند. مؤلف پس از نگاهی کلی به این سنت، با مهارت و تخصصی در نوع خود کم‌نظیر، اقوال و مطالبی را از لابه‌لای انبوه آثار منظوم و منثور برخی اکابر و مشایخ صوفیه از جمله ابن عربی، بهاء‌ولد، مولوی، احمد سمعانی و... استخراج کرده، تصویری شاداب و پویا از تعالیم و باورهای تصوف و عرفان اسلامی و طرفداران آن در ده فصل ارایه می‌دهد که عبارتند از:

- ۱- مشرب صوفیه
 - ۲- سنت تصوف
 - ۳- اسم و حقیقت فراسوی اسم
 - ۴- پرورش نفس
 - ۵- ذکر خدا
 - ۶- طریق عشق
 - ۷- رقص بی‌پایان
 - ۸- صور بهجت
 - ۹- هبوط
 - ۱۰- پارادکس حجاب
- روش نگارنده در ترجمه بدین نحو بوده است که تا آخرین حد ممکن هیچ نقل قولی را بدون رجوع به متن اصلی ترجمه نکند و در زمینه مصطلحات نیز کوشیده است از آنچه در زبان عرفانی معمول بوده است، استفاده نموده، ترجمه را به شیوه بیان اهل اصطلاح نزدیک کند.

خلاصة الرسالة

المؤسسة التحقيقية للامام الخميني (س) و الثورة الاسلامية

العنوان : "مدخل على التصوف و العرفان الاسلامي" تاليف ويليام جيتيك
الترجمة و التحقيق و ضم بعض آراء الامام الخميني له

الطالب في فرع العرفان الاسلامي في مرحلة الماجستير : جليل پروين

الاستاذ المشرف : الدكتور السيد محمود يوسف ثاني

الاستاذ المشرف المساعد : الدكتور غلامرضا اعواني

هذه الرسالة تشتمل على قسمين: قسم يرتبط بالبحث و التحقيق و قسم آخر يرتبط بالترجمة. القسم الاول قد تناول الموضوع في ثلاثة فصول: ١- نظرة عابرة الى الكتاب ٢- مرور سريع على السوابق العلمية لويليام جيتيك ٣- حقيقة التصوف. في الفصل الاخير من الرسالة قد ألقى الضوء على بعض المباحث الاساسية و الهامة للكتاب و قورنت هذه المباحث مع آراء الامام الخميني في هذا المجال. العناوين الكلية لهذا الفصل كما يلي: حقيقة التصوف و مقام الاحسان و الحب و المتظاهرون بالتصوف و الصوفية الحقيقية.

هذا الكتاب الذي الفه احد الاساتذة الكبار و الممتازين في ساحة التصوف قد عرض صورة محكمة و قوية من ينابيع و عوامل نشأة و نمو و نضج التصوف و العرفان الاسلامي و قد عرض ايضا صورة من بعض الموضوعات و المضامين الاساسية و الهامة في هذا المجال. ان المؤلف بعد ان سلط الاضواء على التصوف بصورة عامة، قد استخرج ببراعة و تخصص استثنائي الاقوال الشعرية و النظرية المتعلقة لمشايخ الصوفية و اكابرها كابن العربي و بهاء ولد و المولوي و احمد السمعاني و . . . من ثنايا الآثار الكثيرة في هذا المجال و قد عرض صورة حية و ديناميكية من التعاليم و الاعتقادات العرفانية الاسلامية و اصحابها في عشرة فصول كما يلي:

١- مشرب الصوفية ٢- سنة التصوف ٣- اسم التصوف و حقيقة ٤- تركية النفس
٥- ذكر الله ٦- طريق الحب ٧- الرقص الدائم ٨- صور البهجة ٩- الهبوط ١٠- البارادكس
في الحجاب.

ان المترجم قد بذل قصارى جهده لكيلا يترك ما نقله المؤلف دون الرجوع الى اصل النص و قد حاول في ترجمة المصطلحات الصوفية و العرفانية ان يستعمل ما دار على السنة اهل الاصطلاح في هذا المجال.

Abstract

Research Institute of Imam Khomeini and Islamic Revelation

Masters Degree
Title: Research Translation of "SUFISM: A Short Introduction" by William C. Chittick together with Imam Khomeini's Views on some discussions
Student's Name: Jalil Parvin
Advisor Professor: Dr. Seyyed Mahmood Yusoffhani
Consultant Professor: Dr. GholamReza Aavani

This thesis has been arranged in two parts: Research and Translation. The first part contains three chapters: 1.A Glance at the book 2. William C. Chittick: A Biographical Sketch 3.The Reality of Sufism. In this chapter, I have tried to introduce Imam Khomeini's Views in comparrison with some key themes of the book through three sections: "doing the beautiful", "love" and "the pseudo-Sufis and true Sufis".

Written by a world-renowned specialist and one of the foremost scholars on Sufism, the book offers a compelling insight into the origions, context, and key themes of this tradition. After a genral overview of the tradition, the writer draws upon the words of some of the greatest sufi writers – among them Ibn Arabi, baha walad, Rumi and and some lesser known masters such as Sam'ani – to give a fresh and revealing perspective on the teachings and beliefs of sufism and its proponents. This brief but dense introduction to sufism is composed of ten chapters: 1.the Sufi Path 2.the Sufi Tradition 3.Name and Reality 4.Self-Help 5.the Remembrance of God 6.the Way of Love 7.the Never-Ending Dance 8.Images of Beatitude 9.the Fall of Adam 10.the Paradox of the Veil.

A distinguishing feature of the book is the presentation of Sufism as an integral part of Islam. By way of carefully formulated statements as well as hints and allusions, Chittick reminds that there is no progress in the path of spiritual realization without formally and firmly clinging to the injunctions of the Shari'ah. To that effect, Chittick reiterates the traditional tripartite division of Islam into islam, iman, and ihsan, with which the author together with Sachiko Murata has dealt extensively in their earlier book The Vision of Islam.

The philosophical framework within which Sufi doctrines are discussed as well as the scholarly and text-based approach which the author adopts throughout the book make it a welcome contribution to the study and understanding of Sufism. Chittick's mastery of the classical sources of Sufism permeates the whole book. He has provided a relatively large amount of translation from pimary texts and in fact his goal throughout is to let the tradition speak for itself. This attempt helps set this book apart from other introductory works available in English.

In translation, I have done my best to refer to the original Arabic and Persian sources and in rendering the mystical terms, I have tried to use the terms that is common in mystical language.

فهرست مطالب

۱	مقدمه مترجم
۲	کلیات
۵	سیری اجمالی در کتاب
۲۷	نگاهی گذرا به کارنامه علمی ویلیام چیتیک
۲۸	تحصیلات و اساتید
۳۱	آثار و تألیفات
۳۹	مصاحبه با چیتیک
۵۲	حقیقت تصوف
۶۳	حقیقت تصوف : مقام احسان
۶۹	عشق به کمال مطلق تنها طریق وصول به مقام احسان
۷۰	وصف ناپذیری عشق
۷۷	قدرت خلاق عشق
۸۳	سریان عشق در جمیع موجودات
۹۰	صوفی نمایان و صوفیان راستین
۱۰۲	مقدمه مؤلف
۱۰۶	یادداشتی بر منابع
۱۰۹	فصل اول مشرب صوفیه
۱۱۲	زمینه اسلامی
۱۱۶	ساحت های سه گانه ایمان
۱۱۸	شهادت
۱۲۱	رحمت و غضب

۱۲۴ جنبه‌های نظری تصوف

۱۳۰ جنبه‌های عملی تصوف

۱۳۴ ----- فصل دوم سنت تصوف

۱۳۶ توصیفی کارا از تصوف

۱۴۳ ابعاد نظری و عملی

۱۵۰ تصوف در جهان امروز

۱۵۴ ----- فصل سوم اسم و حقیقت فراسوی اسم

۱۵۵ بیان آموزه‌های صوفیانه

۱۶۰ عشق الهی و عشق انسانی

۱۶۲ صحو اسماء

۱۶۶ ----- فصل چهارم پرورش نفس

۱۶۸ نفس انسانی

۱۷۴ وجه باقی

۱۷۹ علم نبوی

۱۸۳ ----- فصل پنجم ذکر خدا

۱۸۶ ذکر در قرآن و حدیث

۱۸۹ ذکر در سنت تصوف

۱۹۶ ----- فصل ششم طریق عشق

۱۹۹ خلّاقیت عشق

۲۰۲ معشوق حقیقی

۲۰۸ دین عشق

۲۱۴ ----- فصل هفتم رقص بی‌پایان

۲۱۵ اسماء الهی

۲۱۸ سماع ازلی

۲۲۴ کمال انسان

۲۲۹ عروج نفس

۲۳۵ موسیقی افلاک

۲۴۰ رقص با خدا

۲۴۷ ----- فصل هشتم صور بهجت

۲۴۹ رؤیت خدا

۲۵۲ ذکر خدا

۲۵۷ تجلی خدا

۲۶۸ ----- فصل نهم هبوط

۲۷۰ احمد سمعانی

۲۷۲ هبوط در قرآن

۲۷۴ خلقت

۲۷۷ عشق

۲۸۲ همت و تمیز

۲۸۵ فقر و نیاز

۲۸۹ خشوع

۲۹۲ مغفرت

۳۰۴ ----- فصل دهم پارادکس حجاب

۳۰۶ سد

۳۱۴ حجاب از دیدگاه نفّری و ابن عربی

۳۲۵ حجاب به مثابه وجه

۳۳۰ ----- آیات

۳۳۶ ----- احادیث و اقوال

۳۴۰ ----- اصطلاحات انگلیسی - فارسی

۳۵۰ ----- اصطلاحات فارسی - انگلیسی

۳۶۰ ----- اعلام

۳۶۷ ----- منابع پیشنهادی

۳۷۵ ----- منابع مترجم

مقدمه مترجم

کلیات

سیری اجمالی در کتاب

فرازی از اطلاعات در آرن علمی ایران
تعمیر و نگهداری

مقدمه مترجم

قل إن كنتم تحبون الله فاتبعوني يحببكم الله (آل عمران، ۳۱)، دلیل این که مسلمانان این

قدر در پیروی از سنت پیامبر تقلاً می کنند، این است که آن‌ها محب خدا هستند و خدا دستور داده است از محمد پیروی کنند تا خداوند محب آنها باشد.

فرازی از کتاب حاضر

اینک که بحمدالله در انتهای دوره کارشناسی ارشد عرفان اسلامی و در مقام دفاع از رساله خویش هستم، به خوبی دوران کارشناسی ام را به خاطر می آورم که مردد بودم در امتحان ورودی کارشناسی ارشد کدام رشته از رشته‌های علوم انسانی شرکت کنم. به خاطر می آورم شهریور سال ۱۳۷۹ را که در انتخاب بین کارشناسی ارشد «ادیان و عرفان تطبیقی» دانشگاه تهران و «عرفان اسلامی» پژوهشکده امام خمینی مخیر بودم. و به یاد دارم سال گذشته همین مواقع را که پس از ماهها تقلاً و بارها موضوع عوض کردن، تصمیم گرفتم ترجمه تحقیقی کتاب *SUFISM: A Short Introduction* تألیف «ویلیام چیتیک» را برای کار پایان نامه برگزینم. خداوند را شاکرم که در همه این دوراهی‌ها و چندراهی‌ها، این کمترین را به بهترین‌ها هدایت فرمود. از خداوند منان می‌خواهم که همچنان نعمات مادی و

معنوی خویش را از ما بندگان سراپا تقصیر دریغ نفرموده، ما را بر نعمت عظیم شکرگذاری - که همان دیدن منعم در همه نعمات است - توفیق عنایت بفرماید.

این پایان‌نامه که مشتمل بر ۳۸۰ صفحه است در دو بخش فراهم آمده است: بخش ترجمه کتاب *SUFISM: A Short Introduction* تألیف «ویلیام چیتیک» و بخش تحقیق.

ویلیام چیتیک که از مردم ایالات متحده آمریکا است آثار ارزشمندی در باره فلسفه، ادبیات و به ویژه تصوف و عرفان اسلامی منتشر کرده است که بی‌تردید برخی از آثار وی - لااقل به زبانهای لاتین - بی‌مانند است. از آنجا که شناخت آثار و تالیفات یک اندیشمند در شناخت منظومه فکری وی تأثیر بسزائی دارد، لازم دیدم صفحاتی تحت عنوان «نگاهی گذرا به کارنامه علمی ویلیام چیتیک» که حاوی مطالبی از قبیل «تحصیلات و اساتید» و «آثار و تالیفات» ایشان باشد، فراهم بیاورم تا خواننده علاقمند پیش از مطالعه کتاب به خواندن آن بپردازد که مسلماً مفید و سودمند خواهد بود. از آنجایی که منبعی به فارسی در شناساندن آثار چیتیک در دسترس نیست، اهمیت این بخش از پایان‌نامه هرچه بیشتر آشکار می‌شود.

در فصل «حقیقت تصوف» بر اساس برخی نکات کلیدی کتاب که تقریباً بر تمام فصول کتاب سایه افکنده مطالبی درخور ارایه شده است و آراء حضرت امام نیز در این زمینه‌ها برشمرده شده است. عناوین کلی این فصل عبارتند از: حقیقت تصوف، مقام احسان، عشق، و صوفی‌نمایان و صوفیان راستین.

می‌دانیم که غالباً تصوف حقیقی را جوهر و عصاره دین و به عبارت دیگر روح حیات بخش سنت اسلامی دانسته‌اند. و این همان بعد «احسان» مورد اشاره در حدیث جبرئیل است.^۱ «احسان» در روایات

۱- محمد بن علی بن حسین باستانی، از محمد بن اسحاق قرشی، از عثمان بن سعید دارمی، از سلیمان بن حرب، از حماد بن یزید، از مطر وراق، از ابی‌بریده، از یحیی بن یعمر، از عبدالله بن عمر، از عمر بن خطاب نقل می‌کند که:

اسلامی معنایی بسیار اصطلاحی یافته است؛ زیرا در مفاهیم سه‌گانه‌ای جای می‌گیرد که خود کامل‌ترین آنهاست. در حقیقت مفاهیم سه‌گانه «اسلام»، «ایمان» و «احسان» سه موقفی است که رفتار مذهبی مؤمن را متمایز می‌کند.^۱ پیغمبر احسان را با عبارتی تعریف می‌کند که محتوای آن جز در تجربه عرفانی اهل تصوف کاملاً پرورده نخواهد شد. پیامبر در تعریف احسان می‌فرماید: **الاحسان أن تعبد الله كأنك تراه وإن لم تكن تراه فإنه يراك**. اینجاست که می‌توانیم حقیقت تصوف را برابر با احسان بدانیم. از آنجایی که عشق، بارزترین نمودش را در خلوص و شیفتگی به خدای واحد نشان می‌دهد و هرچقدر این محبت بیشتر باشد، به همان میزان تمثّل به مثال الهی و کمال انسانی

نحن عند رسول الله صلى الله عليه و سلم ذات يوم إذ طلع علينا شديد بياض الثياب شديد سواد الشعر لا يرى عليه اثر السفر ولا يعرفه منا احد حتى جلس الى النبي صلى الله عليه و سلم فاسند ركبته الى ركبته و وضع كفيه على فخذه و قال يا محمد أخبرني عن الاسلام فقال رسول الله صلى الله عليه و سلم الاسلام أن تشهد ان لا اله الا الله و أن محمداً رسول الله و تقيم الصلوة و تؤتي الزكاة و تصوم رمضان و تحج البيت ان استطعت اليه سبيلاً قال صدقت قال فجعبتنا له يسأله و يصدقه قال فأخبرني عن الايمان، قال ان تؤمن بالله و ملائكته و كتبه و رسله و اليوم الآخر و تؤمن بالقدر خيره و شره قال صدقت قال فأخبرني عن الاحسان قال ان تعبد الله كأنك تراه فان لم تكن تراه فإنه يراك قال فأخبرني عن الساعة قال ماالمسئول عنها بأعلم من السائل قال فأخبرني عن امارتها قال ان تلد الأمة ربثها و ان ترى الحفاة العراة العالة رعاء الشاء يتطاولون في البنيان قال ثم انطلق فلبث ملياً ثم قال لي يا عمر أتدري من السائل قلت الله و رسوله أعلم قال فإنه جبريل اناكم يعلمكم دينكم.

صحیح مسلم، بیروت: دارالمعرفه، ج ۱، بی تا، کتاب الايمان، حدیث اول، صص ۷-۳۶. بخاری نیز این روایت را در صحیح خود نقل کرده است: کتاب ایمان، باب سؤال جبرئیل... ج ۱، ص ۱۹.

۱- برای تفصیل بیشتر راجع به این مبحث، مراجعه کنید به:

William C. Chittick and Sachiko Murata, *The vision of Islam*, New York: Paragon House, 1994.

نیز فزونی یافته، انسان زودتر به مرحله مشاهده می‌رسد، صوفیه اغلب «عشق» را معادل احسان در نظر می‌گیرند و معتقدند که ذات خدا عشق است و طریق تصوف، طریق عشق. لذا در این بخش مباحثی چند از اکابر و مشایخ صوفیه و بویژه از حضرت امام راجع به عشق در سه عنوان «وصف ناپذیری عشق»، «قدرت خلاق عشق» و «سریان و جریان عشق در جمیع موجودات» ارایه شده است.

با توجه به دشواری‌های نیل به کمال انسانی و موانع و حجاب‌های متعدد موجود در طریق سیر و سلوک و با عطف نظر به این مطلب که تصوف حقیقی مستلزم یک دگرگونی و انقلاب درونی است، لزوماً نمی‌توان اشخاص و نهادهایی را که از لحاظ تاریخی خود را منتسب به این اسم می‌کردند، به مثابه سخن‌گویان ماهیت اصلی و حقیقی تصوف به حساب آورد. خود صوفیه، به خطر انحراف و فساد - که در هر گونه تلاش برای تبدیل آرمان‌هایی که صرفاً در اوحدی از مردم می‌تواند به صورت تمام و کمال تحقق یابد، اجتناب‌ناپذیر است - واقف بودند.

امام خمینی نیز همچون بسیاری از بزرگان تصوف و عرفان به رد برخی نکات منفی تصوف و صوفیگری و خرقه‌پوشی در طول تاریخ پرداخته‌اند. برخی از تعبیراتی که امام در این راستا به کار می‌برند، عبارتند از: خرقه آلوده، خرقه منیت، خرقه شرک، خرقه تزویر، خرقه ملوث، دام ریا، سجاده ریا، رند تبهکار، مرشد بی‌رشد، باد به کف، صوفی غدار، جاهل، صوفی بی‌صفا، بی‌خبر از وصل دوست، نامحرم، بی‌وفا، محجوب، مهجور.

اما راجع به ترجمه کتاب باید گفت که ترجمه امری است سهل و ممتنع؛ چراکه در آغاز کار، سهل و ساده پنداشته می‌شود، اما به تدریج اهمیت و صعوبت کار خود را نمایان می‌سازد. بنده که قبلاً نیز به کار ترجمه مبادرت کرده بودم به خوبی از عظمت و صعوبت کار آگاه بودم؛ با این حال ترجمه این اثر گران‌سنگ دشواری‌های خاص خود را داشت. امتیاز بزرگ چیتیک در این تحقیق تسلط او بر دقایق زبان عربی و فارسی است و ایشان در فراهم آوردن این کتاب، به بسیاری از منابع اصلی و

کلاسیک سنت تصوف مراجعه کرده، نقل قول‌هایی را از اکابر و مشایخ صوفیه ارایه می‌کند. پرواضح است که ترجمه چنین اثری در بسیاری از موارد مستلزم مراجعه به این منابع بوده است تا دقایق معانی الفاظ حتی الامکان محفوظ بماند. روش نگارنده در ترجمه بدین نحو بوده است که تا آخرین حد امکان هیچ نقل قولی را بدون رجوع به متن اصلی ترجمه نکند جز در موارد نادری که متن در دسترس نبوده است. در مراجعه به اصل منابع ارجاع شده که خود از صعوبت خاصی برخوردار بود، مدت‌ها وقت صرف کردم. چراکه یا برخی متون در دسترس نبود و برخی دیگر به خاطر وجود چاپ‌های متعدد و محل نشر متفاوت، یافتن ارجاعات مؤلف را با دشواریهای خاصی روبرو می‌کرد.

در زمینه مصطلحات کوشیده‌ام تا حد امکان از آنچه در زبان عرفانی معمول بوده است، استفاده نمایم و ترجمه را به شیوه بیان اهل اصطلاح نزدیک کنم چندان که گویی خواننده متنی از همین نویسندگان را می‌خواند. اما نبود فرهنگ لغت تخصصی خوب در این زمینه کار را بس دشوار کرده است. برای فائق آمدن بر این مشکل، قبل از ترجمه کتاب و به موازات ترجمه، به مطالعات گسترده‌ای به فارسی و انگلیسی در حول و حوش مباحث گسترده کتاب دست زدم، برخی از آثار پیشین چیتیک را مطالعه کرده، مباحث و اصطلاحات مرتبط را مورد مذاقه قرار دادم.

و نهایتاً می‌پردازیم به خود کتاب:

کلیات

امروزه در غرب شاهد افزایش روزافزون آثار تألیف شده در زمینه تصوف هستیم. کتاب حاضر که از سوی یکی از اساتید مبرز و برجسته تصوف به رشته تحریر درآمده است، مسلماً جزو یکی از بهترین این آثار می‌باشد. راجع به این اثر عالمانه که از آخرین آثار قلمی ویلیام چیتیک است و پس از سال‌ها تجربه و تحقیق و در کمال پختگی عقلی و روحی به رشته تحریر درآمده است، می‌توان گفت